

Öppna dörrarna för facket

www.uniglobalunion.org

november 2006

Globala
ramavtal

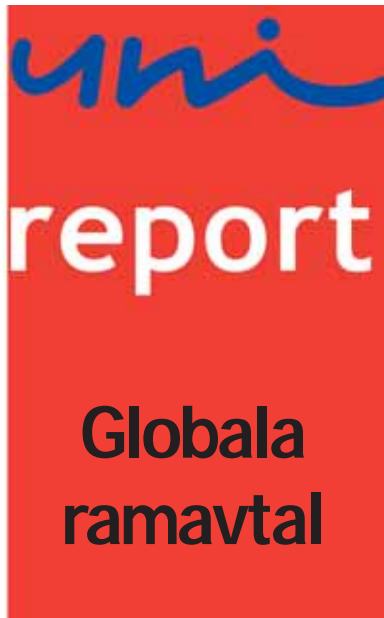
A photograph of the Earth from space, showing the Western Hemisphere with North and South America visible. The image is centered in the middle of the page.

BT
G4S
CSC
Tesco
Amcor
Disney
Allianz
Prosegur
Wal-Mart
Vodafone
Bertelsmann
Barclays Bank
Hydro Quebec
France Telecom
Quebecor World
America Moviles
Deutsche Post World Net

Globala
mål

- expandera de globala
avtalens räckvidd

Report

Exportera globala arbetsnormer via multinationella företag

Telefónica var först ut att underteckna ett globalt ramavtal med UNI år 2000. Nu finns det över 12 avtal som berör UNI och cirka 50 med de övriga globala facken.

Målet är att avsevärt få upp den siffran och se till att globala arbetsnormer exporteras via multinationella företag som mer och mer dominerar den globala ekonomin.

“Facken, arbetsgivarna och regeringarna kommer överens om grundläggande arbetsnormer på den Interna-

tionella Arbetsorganisationen i Genève,” säger UNIs generalsekreterare Philip Jennings. “Men sen glöms de bort när väl delegaterna rest hem.” Konventioner ratificeras inte, exportzonerna blir gråzoner där inga arbetsnormer gäller och utan stränga sanktioner som t.ex. handelssanktioner kan företagen bekvämt fortsätta att ignorera dem.

“Vi exporterar arbetsnormer via ansvariga globala företag,” fortsätter Philip Jennings.

“Nu kräver vi flera globala ramavtal och att det byggs vidare på avtal som redan ingåtts för att säkra att facket kan organisera och representera arbetarna oavsett var i världen det gäller.”

Här undertecknas avtal mellan UNI-UPU i Bern i Schweiz. UPU är ett FN-organ som omfattar postoperatörer och regeringar. Varje fem år hanterar och delar fem miljoner anställda ut 430 miljarder inhemska brev, sex miljarder internationella försändelser och 5.4 miljarder paket. Avtalet främjar den sociala dialogen för att säkra en hållbar postutveckling överallt i världen och ger UNI officiell observatörstatus i UPU.

Globala ramavtal inom UNIs arbetsområden hittills:

Carrefour: (handels- 450 000 anställda i över 30 länder)

Falck: (räddning och ambulans - i ett allt större antal europeiska länder)

H&M: (handels- världens största modekedja)

ISS: (städentreprenad och facilities management - 300 000 anställda i Europa, Latinamerika och Asien och Stillahavsområdet)

Metro: (handels- 250 000 anställda)

National Australia Group: (multinationell bankföretag - avtalet skall undertecknas i Melbourne i december)

OTE: (Grekiska teleoperatörerna)

Portugal Telecom: (telekom - i Europa, Afrika, Macau och Latinamerika)

Securitas: (säkerhetsbranschen - 211 000 anställda i 30 länder)

Nampak: (förpackningsbranschen - med bas i Sydarika)

Euradius: (grafiska branschen - med bas i Nederländerna)

Telefónica: (telekom - stor och mäktig aktör i Latinamerika med stora intressen i Europa och USA)

Världspostföreningen: FN-organ

■ UNI har även regionala ramavtal med Barclays Bank i Afrika, First Caribbean och HSBC.

Grundläggande arbetsnormer

Utgångspunkten för alla globala ramavtal är den Internationella Arbetsorganisationens grundläggande arbetsnormer.

Hela raden av konventioner stärktes av deklarationen om grundläggande principer i arbetet från 1998.

ILOs grundläggande normer är:

ILO, Genève

- rätten att organisera sig fackligt och förhandla kollektivt.
- ingen diskriminering i anställningen.
- förbud mot barnarbete och tvångsarbete.

Genom att underteckna ett globalt ramavtal accepterar ett företag organiseringsrätt - utan förhållningar eller motstånd - oavsett var i världen verksamheterna är förlagda.

För fackföreningarna i företagets hemland betyder det att internationella frågor blir legitima frågor för diskussion och förhandlingar med ledningen. “På hemmaplan” spelar fackföreningarna en central roll för att få fram och följa upp att globala ramavtal efterlevs.

- Hållbar miljönormer är en annan viktig ingrediens i globala ramavtal.

Ett globalt ramavtal är bara första steget

UNIs verkställande utskott i Wien granskade framsteg med globala ramavtal med multinationella företag

Att övertyga ett multinationellt företag att åta sig att respektera arbetsrättigheter och hållbara miljönormer är ett viktigt steg i rätt riktning. Men det är bara ett första steg framåt. Globala ramavtal är en utgångspunkt från vilken nationella förbund kan arbeta vidare - och de måste följas upp.

Viktigt för att globala ramavtal efterlevs är det globala kommunikationsledet i företaget. Alla lokala chefer kanske inte känner till avtalet (eller de föredrar att ignorera det).

När ett nationellt förbund knackar på dörren för att organisera de anställda kan det mycket väl tänkas att företaget bara slänger igen dörren i deras ansikte.

Ett åtagande att tillåta fackföreningar och förhandla med dem betyder inte nödvändigtvis att de verkligen har tillgång till möjliga medlemmar.

Därför omfattar ramavtal en procedur för att UNI och företaget regelbundet ska träffas och utbyta information och synpunkter om frågor som rör företaget och de anställda.

Därför eftersträvar UNI och medlemsförbunden mer och mer att avtalen innehåller skrivningar om hur dessa viktiga globala åtaganden skall fungera i praktiken.

Avtalet med Securitas som undertecknades i april 2006 förutser:

- gemensam övervakning av att avtalet implementeras av ett globalt implementeringsteam och lokal kontroll som utförs gemensamt av den lokala ledningen, facket och skyddsombud.

- Avtalet erkänner att fackföreningarna måste ha tillgång till arbetsplatser för medlemsvärning. Företaget åtar

Fackliga representanter och representanter från Telefónicas topplledning träffades för att granska UNIs alla första globala ramavtal

sig att erkänna facket nationellt med en så enkel process som möjligt.

- Securitas-avtalet innehåller även företagets uppförandekod (som förhandlats fram av förbunden och företagsnämnderna) och binder företaget och de anställda med etiska principer.

I Australien har UNIs medlemsförbund LHMU byggt vidare på det globala ramavtalet som undertecknades mellan UNI och ISS 2003 för att få regelbunden och konkret rätt att uppsöka arbetsplatser för att rekrytera medlemmar. Företaget kommer även att uppmana chefer och anställda att ha en positiv inställning till facket.

“Vårt mål är att öppna dörrarna på företagen och släppa in nationella förbund, nu och i framtiden,” förklarade UNIs generalsekreterare Philip Jennings. “Fackföreningarna måste engageras i förhandlingarna och om-

sätta organisationsrätten i praktiken.

Det är ett viktigt sätt att nå ut till de anställda och kunna förbättra arbetsvillkoren och arbetsförhållanden.”

UNIs medlemsförbund i Brasilien SIN-TETEL har gjort viktiga genombrott på Atento - Telefónicas dotterbolag som sysslar med Call center-verksamhet. Det globala ramavtalet var till stor hjälp för förbundet när det inledde organiseringskampanjen.

I Puerto Rico dessvärre där USA-inspirerade arbetslagar tillämpas och där ledningens tankesätt är inrotat möter CWA starkt motstånd av de lokala Atento-cheferna som arbetar med antifackliga metoder. Det gjorde att CWA förlorade i omröstningen om förhandlingsrätt.

Frågan om kommunikationer ner i ledningsledet kommer utan tvivel att bli en fråga som ska ses över i Telefónica-avtalet som för närvarande håller på att revideras. Det kommer även att vara en central fråga i alla nya avtal.

Utvalda multinationella företag inom olika branscher

Wal-Mart: världens största detaljhandelsföretag betar sig antifackligt i USA och Kanada. Expanderar snabbt i Kina.
Casino: franskt multinationellt företag i dagligvarubranschen i 15 länder. 75 000 anställda i Frankrike och 45 000 över hela världen.
IKEA: med bas i Sverige har över 200 affärer i 30 länder och anställer sammanlagt 84 000 personer.

ABN-AMRO: Holländsk bank med verksamheter i Europa, Sydamerika, USA och Asien.
Allianz SE: stort försäkringsbolag som just undertecknat avtal om arbetstagarrepresentanter som SE-bolag.
Axa: är ett av världens största företag inom försäkringsbranschen, med franskt ursprung
Barclays Bank: stor London-baserat multinationell bank. 77 000 anställda på 2 000 filialer och 500 i andra länder.

Group 4 Securicor: med bas i Storbritannien är ett jätteföretag inom säkerhetsbranschen med 360 000 anställda.
Rentokil Initial: opererar i 40 länder med 90 000 anställda.
Prosegur: Spanien-baserat företag inom säkerhetsbranschen med 55 526 anställda.

CSC (Computer Science Corporation): USA-baserat IT-företag med serviceproviders utomlands
Tietoanator: Finskt/svenskt multinationellt företag inom IT-tjänster
Cap Gemini: Franskt multinationellt företag inom IT-tjänster

Disney: nr. 3 i världen inom mediabranschen (temaparker, TV, filmer)
Bertelsmann: Europas största mediakonglomerat
News Corp: Rupert Murdochs USA-registerade globala mediakonglomerat.
 Övriga företag som utvalts för målinriktade satsningar är **Sony** och **Time Warner**

Deutsche Post World Net - inklusive DHL: anställer 380 000 personer i 220 länder/territorier.
Canada Post International: Canada Posts konsultgren
GeoPost: Frankrike-baserat multinationellt företag med koppling till La Poste Group
 Företag som utvalts för målinriktade satsningar är: Holland-baserade **TPG/TNT**

Quebecor World: tryckeri, kabel-tv. 49 000 anställda med en omsättning på 8 670 m \$
Ancor Packaging: 48 anläggningar i 18 länder och 226 dotterbolag
Kimberley-Clarke: i Nordamerika och Europa; 60 000 anställda med en omsättning på 15 000 m \$

Förhandlingar har redan inletts med **Deutsche Telekom** (247 000 anställda), **France Telecom** (218 000 anställda) och **Telia Sonera** (29 000 anställda)
 Övriga företag som utvalts för målinriktade satsningar är Mexiko-baserade **America Movil**; **BT** och **Vodafone** med bas i Storbritannien; **MTN** och **Telekom South Africa**; **NTT**, **Singtel** och **Telecom Malaysia** i Asien

Hydro Quebec: Kanada-baserat multinationellt företag som expanderar i Latinamerika
Aes: USA-baserat energiföretag med verksamheter över hela Latinamerika
Endesa: Spanien-baserat multinationellt energiföretag